Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

11 юни 2020 година*

„Преюдициално запитване — Статут на дългосрочно пребиваващи граждани на трети страни — Директива 2003/109/ЕО — Член 12 — Приемане на решение за експулсиране на дългосрочно пребиваващо лице — Фактори, които следва да се вземат предвид — Национална съдебна практика — Невземане предвид на тези фактори — Съвместимост — Директива 2001/40/ЕО — Взаимно признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни — Релевантност“

По дело C-448/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Висш съд на Кастиля–Ла Манча, Испания) с акт от 15 май 2019 г., постъпил в Съда на 12 юни 2019 г., в рамките на производство по дело

WT

срещу

Subdelegación del Gobierno en Guadalajara

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: S. Rodin, председател на състава, M. Vilaras (докладчик), председател на четвърти състав, и K. Jürimäe, съдия,

генерален адвокат: G. Pitruzzella,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за WT, от A. García Herrera и A. Abeijón Martínez, abogados,

– за испанското правителство, първоначално от M. J. García-Valdecasas Dorrego, а впоследствие от S. Jiménez García, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от S. Pardo Quintillán и C. Cattabriga, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: испански.

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 12 от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 2004 г., стр. 44; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 225) във връзка с Директива 2001/40/ЕО на Съвета от 28 май 2001 година относно взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни (ОВ L 149, 2001 г., стр. 34; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 124).

2 Това запитване е отправено в рамките на спор между WT и Subdelegacion del Gobierno en Guadalajara (представителство на правителството в провинция Гуадалахара, Испания) по повод на взето от този орган решение за експулсиране на WT от територията на Испания.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2003/109

3 Член 12 от Директива 2003/109, озаглавен „Закрила срещу експулсиране“, предвижда в параграфи 1 и 3:

„1. Държавите членки могат да вземат решение за експулсиране по отношение на дългосрочно пребиваващ само ако той представлява реална и достатъчно сериозна заплаха за обществения ред и обществената сигурност.

[…]

3. Преди вземането на решение за експулсиране по отношение на дългосрочно пребиваващ държавите членки отчитат следните фактори:

а) продължителност на пребиваване на тяхна територия;

б) възраст на съответното лице;

в) последствия за него и за членовете на неговото семейство;

г) връзки с държавата, в която пребивава или липсата на връзки с държавата по произход“.

Директива 2001/40

4 От член 1, параграф 1 от Директива 2001/40 следва, че нейната цел е да направи възможно признаването на решение за експулсиране, което е взето от компетентен орган на държава членка по отношение на гражданин на трета страна, който се намира на територията на друга държава членка.

5 Член 3, параграф 1 от тази директива предвижда:

„Експулсирането по член 1 се отнася до следните случаи:

а) гражданин на трета страна е обект на решение за експулсиране, което е основано на сериозна и реална заплаха за обществения ред или за националната сигурност и безопасност, взето в следните случаи:

– осъждане на гражданин на трета страна от издалата решението държава членка за престъпление, което подлежи на наказание лишаване от свобода най-малко за срок от една година,

[…]“.

Испанското право

6 В дял III от Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (Органичен закон 4/2000 за правата и свободите на чужденците в Испания и социалната им интеграция) от 11 януари 2000 г. (BOE бр. 10 от 12 януари 2000 г., стр. 1139), в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „Органичен закон 4/2000“), са уредени „извършените от чужденци нарушения и наказанията за тях“.

7 Член 57, който се намира в този дял, гласи следното:

„1. Когато нарушителите са чужденци и извършените нарушения могат да бъдат квалифицирани като „много тежки“ или като „тежки“ по член 53, параграф 1, букви a), b), c), d) и f) от този органичен закон, при спазване на принципа на пропорционалност вместо наказание глоба може да бъде наложено наказание експулсиране от територията на Испания след провеждане на съответното административно производство, с мотивирано решение, съдържащо преценка на фактите, осъществяващи състава на нарушението.

2. Основание за експулсиране, след провеждане на съответното административно производство, е и осъждането на чужденеца в Испания или извън нея за извършване на умишлено деяние, съставляващо [в Испания] престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода за срок от повече от една година, освен ако лицето не е реабилитирано.

[…]

5. Освен при извършване на предвиденото в член 54, параграф 1, буква a) нарушение или при повторно извършване в рамките на една година на наказуемо с експулсиране нарушение от същото естество, наказанието експулсиране не се налага на чужденци в следните положения:

[…]

b) Дългосрочно пребиваващи. Преди вземането на решение за експулсиране на дългосрочно пребиваващ чужденец се отчитат продължителността на пребиваването му в Испания и създадените връзки [с Испания], възрастта му, последствията за него и за членовете на неговото семейство, както и връзките със страната, в която ще бъде експулсиран.

[…]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

8 WT е мароканski гражданин, който притежава разрешение за дългосрочно пребиваване в Испания. На 22 февруари 2016 г., при явяването на WT пред компетентните полицейски власти във връзка с изпълнението на формалности, свързани със статута му на чужденец, отговарящият за тези формалности полицейски служител установява, че в периода от 2011 г. до 2014 г. WT е осъждан многократно, като три от наложените му наказания са лишаване от свобода за срок от повече от една година. Поради това по отношение на WT е образувано административно производство за експулсиране, в рамките на което той е изслушан.

9 WT изтъква по-специално че предходните му осъждания сами по себе си не биха могли да обосноват експулсирането му от територията на Испания и че след като е пребивавал от над десет години в тази държава членка, е интегриран в испанското общество и е възприел неговата култура. В тази страна бил създал също така семейни и трудови връзки.

10 На 26 април 2016 г. представителството на правителството в провинция Гуадалахара взема решение за експулсиране на WT от територията на Испания, като приема, че в неговия случай са налице предпоставките за прилагане на основанието за експулсиране, предвидено в член 57, параграф 2 от Закон 4/2000.

11 WT обжалва това решение пред Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara (административен съд на ниво провинция № 1 Гуадалахара, Испания). В подкрепа на жалбата си той по същество излага още веднъж същите доводи като вече изложените в административното производство.

12 С решение от 3 юли 2017 г. Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Guadalajara (административен съд на ниво провинция № 1 Гуадалахара) отхвърля жалбата на WT като неоснователна. Той обжалва това решение пред запитващата юрисдикция Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Висш съд на Кастиля-Ла Манча, Испания), като изтъква нарушение на член 12 от Директива 2003/109.

13 В преюдициалното си запитване запитващата юрисдикция цитира две решения на Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) от 19 и 27 февруари 2019 г., в които този съд, като се позовава по-специално на член 3, параграф 1, буква а), първо тире от Директива 2001/40, приема, че дългосрочно пребиваващи чужденци, осъдени за умишлени престъпления, за които се предвижда наказание лишаване от свобода за срок от повече от една година, следва да се експулсират автоматично на основание член 57, параграф 2 от Закон 4/2000, без да се прилага параграф 5 от този член.

14 Запитващата юрисдикция, която уточнява, че за нея практиката на Tribunal Supremo (Върховен съд) е задължителна, счита, че горепосочените решения на този съд са несъвместими с разпоредбите на Директива 2003/109, както са тълкувани от Съда в решенията му от 8 декември 2011 г., Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809) и от 7 декември 2017 г., López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949). Според нея тази практика на Tribunal Supremo (Върховен съд) съдържа основани на Директива 2001/40, която е от чисто процесуално естество, изводи, които изглеждат неправилни от правна гледна точка.

15 Запитващата юрисдикция счита, че член 3, параграф 1, буква а), първо тире от тази директива всъщност предвижда само, че решение за експулсиране, основано на сериозна и реална заплаха за обществения ред или за националната сигурност и безопасност, подлежи на изпълнение в друга държава членка, когато основание за вземането му е по-специално осъждането на съответния гражданин на трета страна в държавата членка, която е взела това решение, за

престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода за срок от поне една година. Тази разпоредба обаче не урежда условията, при които може да се приеме такова решение.

16 При тези обстоятелства Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Висш съд на Кастилия-Ла Манча) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Съвместимо ли е с член 12 от Директива 2003/109 […] и с решенията на Съда от 8 декември 2011 г., Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809) и от 7 декември 2017 г., López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), наред с други, тълкуване като съдържащото се в решения на испанския Tribunal Supremo [(Върховен съд)] № 191/2019 от 19 февруари 2019 г. по касационна жалба 5607/2017 (ES:TS:2019:580) и № 257/2019 от 27 февруари 2019 г. по касационна жалба 5809/2017 (ES:TS:2019:663), съгласно което въз основа на тълкуване на Директива [2001/40/ЕО] е възможно да се твърди, че всеки гражданин на трета страна, притежаващ разрешение за дългосрочно пребиваване, който е извършил престъпление, за което се предвижда наказание [лишаване от свобода] за срок от най-малко една година, може и трябва да бъде експулсиран „автоматично“, тоест [без] да е необходимо да се извършва каквато и да било преценка на сериозната и реална заплаха, която представлява този гражданин на трета страна, и на неговите лични, семейни, социални и трудови обстоятелства, посочени в Директива [2003/109]“.

По преюдициалния въпрос

17 В преюдициалния си въпрос запитващата юрисдикция посочва две решения на Tribunal Supremo (Върховен съд), поради което най-напред следва да се припомни, че макар да не трябва да се произнася в рамките на преюдициално производство по съвместимостта на разпоредби на националното право, включително изведените в съдебната практика, с правните норми на Съюза, Съдът е компетентен да предостави на запитващата юрисдикция всички насоки за тълкуване, свързани с правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да прецени тази съвместимост, за да реши делото, с което е сезирана (решение от 26 януари 2010 г., Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, т. 23 и цитираната съдебна практика).

18 Следователно задачата на Съда във връзка с настоящото преюдициално запитване не е да определи дали направеният от запитващата юрисдикция прочит на цитираните от нея в запитването ѝ решения на Tribunal Supremo (Върховен съд) е правилен, нито дали тези решения противоречат на правото на Съюза. Съдът обаче трябва да посочи на запитващата юрисдикция дали член 12 от Директива 2003/109 не допуска национална съдебна практика в смисъла, който тази юрисдикция придава на посочените по-горе решения на Tribunal Supremo (Върховен съд).

19 Ето защо следва да се приеме, че с въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 12 от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която — съгласно тълкуването ѝ в националната съдебна практика с оглед на Директива 2001/40 — предвижда експулсиране на всеки гражданин на трета страна, притежаващ разрешение за дългосрочно пребиваване, който е извършил престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода за срок най-малко от една година, без да е необходимо да се преценява дали този гражданин на трета страна представлява сериозна и реална заплаха за обществения ред или обществената сигурност, нито да се вземат предвид продължителността на пребиваването му на територията на тази държава членка, неговата възраст, последствията за него и за членовете на неговото семейство и неговите връзки с държавата членка, в която пребивава, или липсата на връзки с държавата му по произход.

20 В това отношение следва да се припомни, че в точка 29 от решение от 7 декември 2017 г., López Pastuzano (C-636/16, EU:C:2017:949), в отговор на въпрос на испански съд, сезиран с дело относно същата разпоредба от испанското право като посочената от запитващата юрисдикция по настоящото дело, Съдът приема, че член 12 от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която съгласно възприетото от част от съдилищата на тази държава тълкуване не предвижда прилагането на условията за защита срещу експулсиране на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета държава за всички административни решения за експулсиране, независимо от естеството или юридическите предпоставки за тази мярка.

21 Така от точки 25—27 от това решение на Съда по същество следва, че член 12 от Директива 2003/109 не допуска държава членка да вземе решение за експулсиране на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна, като се основе единствено на миналите му осъждания, без да определи дали той представлява реална и достатъчно сериозна заплаха за нейния обществен ред или нейната обществена сигурност и без да отчете различните фактори, изброени в параграф 3 от този член, а именно продължителността на пребиваването му на нейната територия, възрастта му, последствията от експулсирането за него и за членовете на неговото семейство, както и връзките му с държавата по местопребиваване или липсата на връзки с държавата му по произход.

22 Разпоредбите на Директива 2001/40 не могат да обосноват различно тълкуване на член 12 от Директива 2003/109.

23 Така, както по същество отбелязва Европейската комисия в писменото си становище, от член 1, параграф 1 от Директива 2001/40 следва, че целта на последната е решение за експулсиране на намиращ се на територията на държава членка гражданин на трета страна, взето от компетентен орган на друга държава членка, да бъде признато от първата държава членка.

24 Следователно тази директива не урежда предпоставките за вземане на такова решение от държава членка по отношение на дългосрочно пребиваващ гражданин на трета страна, който се намира на нейната територия.

25 С оглед на изложените по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 12 от Директива 2003/109 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която — съгласно тълкуването ѝ в националната съдебна практика с оглед на Директива 2001/40 — предвижда експулсиране на всеки гражданин на трета страна, притежаващ разрешение за дългосрочно пребиваване, който е извършил престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода за срок най-малко от една година, без да е необходимо да се преценява дали този гражданин на трета страна представлява сериозна и реална заплаха за обществения ред и обществената сигурност, нито да се вземат предвид продължителността на пребиваването му на територията на тази държава членка, неговата възраст, последствията за него и за членовете на неговото семейство и неговите връзки с държавата членка, в която пребивава, или липсата на връзки с държавата му по произход.

По съдебните разноски

26 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

Член 12 от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 година относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, която — съгласно тълкуването ѝ в националната съдебна практика с оглед на Директива 2001/40/ЕО на Съвета от 28 май 2001 година относно взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни — предвижда експулсиране на всеки гражданин на трета страна, притежаващ разрешение за дългосрочно пребиваване, който е извършил престъпление, за което се предвижда наказание лишаване от свобода за срок най-малко от една година, без да е необходимо да се преценява дали този гражданин на трета страна представлява сериозна и реална заплаха за обществения ред и обществената сигурност, нито да се вземат предвид продължителността на пребиваването му на територията на тази държава членка, неговата възраст, последствията за него и за членовете на неговото семейство и неговите връзки с държавата членка, в която пребивава, или липсата на връзки с държавата му по произход.

Подписи